

Протокол № 5
засідання науково-методичної комісії
Навчально-наукового інституту педагогіки і психології
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
від **26.11.2024 р.**

ПРИСУТНІ: Бойченко М.А., Бондаренко Ю.А., Боряк О.В., Бутенко В.Г.,
Вертель А.В., Єрмакова Н.О., Денежніков С.С., Іонова І.М.,
Козлова О.Г., Колишкін О.В., Колишкіна А.П., Кондратюк С.М.,
Кузікова С.Б., Осьмук Н.Г., Павлущенко Н.М., Поляничко А.О.,
Пухно С.В., Пушкар Л.В., Чобанян А.В.

ВІДСУТНІ: -

ЗАПРОШЕНІ: Білер О.С.

Порядок денний:

1. Звіт кандидата педагогічних наук, доцента, старшого викладача кафедри дошкільної і початкової освіти О.С. Білер про науково-педагогічну та методичну діяльність (*доп. О.С. Білер*).
2. Про стан організації дуальної форми освіти на кафедрах Навчально-наукового інституту педагогіки і психології (*доп. Завідувачі кафедрами*).
3. Про роботу проблемних груп, наукових гуртків на кафедрі спеціальної та інклюзивної освіти (*доп. Боряк О.В.*).
4. Різне.

1. СЛУХАЛИ:

Звіт кандидата педагогічних наук, доцента, старшого викладача кафедри дошкільної і початкової освіти О.С. Білер про науково-педагогічну та методичну діяльність (*звіт і презентація додаються*).

Бондаренко Ю.А. звернулася до присутніх поставити питання по звіту О.С. Білер і приступити до обговорення.

Павлущенко Н.М. зазначила, що Оксана Славівівна є викладачем нової генерації, яка вдало поєднує сучасні підходи до навчання із традиціями педагогічної школи. Вона підкреслила активну участь О.С. Білер у науково-методичних заходах, інноваційний підхід до розробки навчальних матеріалів та ефективну взаємодію зі студентами. Оксана Славівівна демонструє високий рівень професійної компетентності, є прикладом для колег і сприяє популяризації педагогічної професії серед молоді. Кафедра дошкільної і початкової освіти одногolosно підтримала О.С. Білер, просимо і науково-методичну комісію підтримати Оксану Славівівну й рекомендувати на посаду вченого звання доцента кафедри дошкільної і початкової освіти.

Кондратюк С.М. відзначила володіння Оксани Славівівни іноземною мовою, що значно розширює її можливості у професійній діяльності, зокрема у створенні навчальних матеріалів, участі в міжнародних конференціях та підготовці студентів до інтеграції у глобальний освітній простір. Також було

підкреслено її активність у впровадженні сучасних технологій навчання, які сприяють формуванню у студентів не лише професійних знань, але й навичок критичного мислення, самостійної роботи та співпраці. Оксана Славівівна є прикладом викладача, який гармонійно поєднує академічну ерудованість, творчий підхід і здатність мотивувати студентів до навчання.

Козлова О.Г. запитала О.С. Білер про базову освіту, який заклад вищої освіти закінчила і в якому році.

Бондаренко Ю.А. зазначила, що підтримує всіх хто виступив і запропонувала схвалити звіт і клопотати перед вченою радою Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка рекомендувати Білер Оксану Славівівну на посаду доцента кафедри дошкільної і початкової освіти.

Голосування:

На засіданні присутніх – 19 осіб.

Брало участь в голосуванні – 19 осіб.

Результат відкритого голосування: «за» – 19 осіб, «проти» – 0 осіб, «утрималося» – 0 осіб.

1. УХВАЛИЛИ:

- 1) Звіт кандидата педагогічних наук, доцента, старшого викладача кафедри дошкільної і початкової освіти О.С. Білер заслуговує на позитивну оцінку.
- 2) За результатами відкритого голосування («за» – 19 осіб, «утрималося» – 0 осіб, «проти» – 0 осіб) клопотати перед вченою радою Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка рекомендувати О.С. Білер на посаду доцента кафедри дошкільної і початкової освіти.

2. СЛУХАЛИ:

Завідувачів кафедрами про стан організації дуальної форми освіти на кафедрах Навчально-наукового інституту педагогіки і психології.

Павлущенко Н.М. зазначила, що на кафедрі дошкільної і початкової освіти за дуальною освітою навчаються 4 здобувачів:

– *Бондар Анастасія Валеріївна*, група 0054, спеціальність 012 Дошкільна освіта, Сумський дошкільний навчальний заклад (центр творчого розвитку) № 14 «Золотий півник» Сумської міської ради, вихователь закладу дошкільної освіти.

– *Гуськова Анастасія Олександрівна*, група 0054, спеціальність 012 Дошкільна освіта, Сумський дошкільний навчальний заклад (центр творчого розвитку) № 13 «Купава» Сумської міської ради, вихователь закладу дошкільної освіти.

– *Гримайло Анастасія Костянтинівна*, група 0052, спеціальність 013 Початкова освіта, Приватний заклад загальної середньої освіти ліцей «Просперітас», вчитель початкових класів.

– *Тесленко Юлія Володимирівна*, група 0042, спеціальність 013 Початкова освіта, Сумський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 10 Сумської міської ради, вчитель початкових класів.

Павлущенко Н.М. підкреслила переваги дуальної освіти, такі як можливість здобувати практичний досвід під час навчання, адаптація до реальних професійних умов, підвищення рівня самостійності та мотивації студентів. Вказала, що кафедра дошкільної і початкової освіти була в авангарді впровадження такої форми навчання, директори закладів із задоволенням чекають наших студентів.

Боряк О.В. вказала, що кафедра спеціальної та інклюзивної освіти має досвід впровадження дуальної освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти. В цьому навчальному році ми запроваджували дуальну освіту тільки по відношенню до здобувачів першого (бакалаврського) рівня 4 року навчання. Значила, що сама ідея варта уваги, оскільки це є поєднанням навчання і практики, спряє подальшому професійному визначенню здобувачів вищої освіти. Визначила такі труднощі:

- на сьогоднішній день не всі здобувачі, які залучаються до дуальної освіти, не чітко диференціюють різницю між навчанням за індивідуальною формою навчання і дуальною;
- в комунікації між кураторами ЗВО та кураторами від закладів освіти.

Денєжніков С.С. відзначив, що провівши моніторинг процесу впровадження дуальної освіти кафедра менеджменту освіти та педагогіки вищої школи, до **переваг** дуальної форми навчання належить підвищення якості освіти здобувачів освітніх рівні Бакалавр та Магістр спеціальностей 073 Менеджмент та 011 Освітні, педагогічні науки (Педагогіка вищої школи), зниження безробіття сучасної молоді, покращення зв'язку з ринком праці, що дає змогу підтримувати актуальність навчання і відповідати вимогам ринку та стимулювання економічного розвитку.

Водночас крім переваг дуальної освіти, кафедра МО та ПВШ визначає й кілька **недоліків**: складніше працевлаштувати студентів, які закінчили ОР Бакалавр, бо роботодавці надають перевагу робітникам зі здобутим рівнем магістра; з початком повномасштабного вторгнення зменшилася кількість освітніх установ та інших закладів, які стабільно функціонують. Є випадки, коли установа просто припинила роботу і студентам потрібно було шукати інше місце для практики під час навчання; деякі установи не хочуть брати на роботу студентів, хоча в Міністерстві освіти і науки України зазначають, що для роботодавців дуальна освіта – це можливість розв'язати проблему нестачі робітників.

На думку ПВС кафедри МО та ПВШ необхідно **здійснити низку заходів для удосконалення та розвитку дуальної освіти в НН ІІІ**: розвивати партнерства з роботодавцями, залучати їх до процесу навчання, встановити ефективний діалог та співпрацю між закладами освіти та підприємствами через формування навчальних програм; надати викладачам та тьюторам (менторам, наставникам) необхідні навички та знання для

здійснення ефективного навчання на дуальній формі (підвищення кваліфікації, тренінги, обмін досвідом із країнами, де дуальна форма навчання вже успішно функціонує); забезпечити належне фінансування закладів вищої освіти, щоби вони мали необхідне обладнання, матеріали та засоби навчання; створити належні умови для практичного навчання, забезпечивши відповідні робочі місця та особливо лабораторії. Зокрема, розвиток партнерства з освітніми установами може допомогти в забезпеченні сучасного обладнання та технологій.

Кузікова С.Б. вказала, що дуальна освіта створює ефективний місток між навчанням і роботою, забезпечуючи студентам реальні шанси на успішну кар'єру. Переваги дуальної освіти полягають у її здатності поєднувати теорію та практику, що забезпечує ефективну підготовку студентів до професійної діяльності. Студенти отримують можливість одразу застосовувати теоретичні знання в реальних робочих умовах, що підвищує їхню компетентність. Навчання в умовах реального робочого місця дає студентам перший досвід, який стає вагомою перевагою при майбутньому працевлаштуванні. Завдяки наставництву досвідчених фахівців, студенти краще адаптуються до робочого процесу та вимог професії. Студенти знайомляться з обраною спеціальністю у реальних умовах, що дозволяє оцінити її відповідність власним очікуванням. Замість теоретичних задач студенти працюють з практичними випадками, отримуючи доступ до актуальної інформації та технологій. Уже під час навчання студенти встановлюють контакти з колегами та роботодавцями, що сприяє майбутньому кар'єрному зростанню. Відповідальність за виконання реальних завдань стимулює студентів швидше засвоювати нові знання та навички. Завдяки отриманому досвіду випускники стають конкурентоспроможними на ринку праці й часто отримують пропозиції залишитися на постійну роботу в організації, де проходили практику.

На початку 2023-2024 н.р. з метою організації та впровадження дуальної форми здобуття вищої освіти кафедрою психології було ініційовано заключення договору між Сумським державним педагогічним університетом імені А.С. Макаренка, Комунальним закладом Сумської обласної ради «Сумська обласна гімназія-інтернат для талановитих та творчо обдарованих дітей», в особі директора *Інеси Песоцької* та здобувачем вищої освіти *Юлією Сіренко* – магістранткою другого року навчання 0067 гр., що навчалася за спеціальністю 053 Психологія.

У II семестрі 2024-2025 н.р. заплановано навчання за дуальною формою здобувачкою вищої освіти – магістранткою першого року навчання 0057 гр. – *Інною Гончаренко*.

Іонова І.М., Осьмук Н.Г. зазначили, що в них на кафедрах немає досвіду впровадження дуальної освіти, але вони визнають її значний потенціал для підготовки висококваліфікованих фахівців, які будуть готові до викликів сучасного ринку праці. Вони підкреслили важливість активної взаємодії з роботодавцями, які можуть стати партнерами у впровадженні дуальної форми освіти.

Голосування:

На засіданні присутніх – 19 осіб.

Брало участь в голосуванні – 19 осіб.

Результат відкритого голосування: «за» – 19 осіб, «проти» – 0 осіб, «утрималося» – 0 осіб.

2. УХВАЛИЛИ:

За результатами відкритого голосування («за» – 19 осіб, «утрималося» – 0 осіб, «проти» – 0 осіб):

- 1) Інформацію прийняти до відома.
- 2) Продовжувати впровадження дуальної форми здобуття освіти на кафедрах ННІПП.
- 3) Посилити розвиток партнерства з роботодавцями, залучаючи їх до процесу навчання, встановити ефективний діалог та співпрацю між закладами освіти та підприємствами через формування навчальних програм.
- 4) Систематичне вивчення прогресивного зарубіжного та національного досвіду щодо здійснення ефективного навчання на дуальній формі.

3. СЛУХАЛИ:

Боряк О.В. ознайомила з роботою проблемних груп, наукових гуртків на кафедрі спеціальної та інклюзивної освіти.

Оксана Володимирівна зазначила, що: роботу проблемних груп, наукових гуртків на кафедрі спеціальної та інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про діяльність студентських наукових гуртків та проблемних груп у СумДПУ ім. А.С.Макаренка (ухвалене вченою радою університету, протокол № 9 від 02 квітня 2020 р.).

На кафедрі, на 2024-2025 н.р. діють наступні студентські наукові проблемні групи:

1. Логопедичний супровід осіб із особливими освітніми потребами (проф. О. Боряк);
2. Теоретичні і практичні аспекти спеціальної та інклюзивної освіти (проф. Ю. Бондаренко);
3. Організація та управління корекційно-реабілітаційною діяльністю (проф. Т. Дегтяренко);
4. Корекційно-педагогічний супровід навчальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами (доц. Ю. Косенко);
5. Формування безперешкодного середовища для життєдіяльності дітей з обмеженими можливостями здоров'я (доц. О. Колишкін);
6. Психологічний супровід дітей старшого дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку (доц. А. Чобанян).

Усього роботою в групах охоплено 6 здобувачів-бакалаврів, 11 – здобувачів магістрантів 1-го року навчання, 30 – здобувачів-магістрантів 2-го року навчання.

Робота груп здійснюється відповідно Плану роботи студентської наукової проблемної групи, розглянутого на засідання кафедри (протокол № 2 від 24.09.2024 р.) та затвердженого заступником директора з наукової роботи Навчально-наукового інституту педагогіки і психології.

Основними формами роботи є:

1. Участь у щорічній Міжнародній конференції «Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі», з відповідною публікацією у збірнику Матеріалів конференції.

2. Участь у щорічній Міжнародній науково-практичній конференції студентів та молодих учених «Корекційна та інклюзивна освіта очима молодих науковців», з публікацією у збірнику наукових праць.

3. Проведення внутрішніх групових засідань упродовж навчального року: круглих столів, тренінгів.

4. Публікація розділів у студентській монографії «*Освіта в Україні: євроінтеграційний вектор : колективна монографія* [Електронне видання] / Під заг. ред. О. Боряк. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2023. (Д. Данілова. С. Роздорська).

5. Публікація розділів у колективній монографії, **опублікованої за кордоном**, у виданнях країн Організації економічного співробітництва та розвитку *Correction and rehabilitation innovations: implementation of European experience : Scientific monograph*. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023.

<http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/346/9540/19889-1>
(Є. Сакунова).

6. Участь у Всеукраїнському конкурсі наукових робіт для студентської молоді «Здорова дитина – здорова нація» який проводився у Глухівському національному педагогічному університеті імені Олександра Довженка (Ю. Рубаник, Л.

7. Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт із соціальної та економічної інклюзії в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини (Є. Таран, Ю. Гіленко).

8. Участь у конкурсі студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей за напрямом – Суспільні науки (СДПУ імені А.С. Макаренка) – Є. Крючкова.

Інформація про роботу студентських наукових проблемних групи регулярно висвітлюється на сайті кафедри СІО та в соціальних мережах.

Є певні труднощі – залучення здобувачів освіти до роботи.

Назва	Керівник	Учасники		
		бакалаври	магістри 1-й рік	магістри 2-й рік
Логопедичний супровід ООП	Проф. О. Боряк	3	3	7
Теоретичні і практичні аспекти СІО	Проф. Ю. Бондаренко	4	4	5
Організація та управління корекційно-	Проф. Т. Дегтяренко	-	-	4

реабілітаційною діяльністю				
Корекційно-педагогічний супровід навчальної діяльності дітей з ООП	<i>Доц. Ю. Косенко</i>	1	3	4
Формування безперешкодного середовища для життєдіяльності дітей з ООП	<i>Доц. О. Колишкін</i>	-	2	4
Психологічний супровід дітей дошкільного віку з ППР	<i>Доц. А. Чобанян</i>	-	2	4
<i>Усього</i>		<i>8</i>	<i>14</i>	<i>24</i>

Голосування:

На засіданні присутніх – 19 осіб.

Брало участь в голосуванні – 19 осіб.

Результат відкритого голосування: «за» – 19 осіб, «проти» – 0 осіб, «утрималося» – 0 осіб.

3. УХВАЛИЛИ:

За результатами відкритого голосування («за» – 19 осіб, «утрималося» – 0 осіб, «проти» – 0 осіб):

- 1) Інформацію прийняти до відома.
- 2) Роботу наукових проблемних груп на кафедрі спеціальної та інклюзивної освіти визнати задовільною.
- 3) Клопотати перед НМК Університету про оновлення Положення про роботу проблемних груп, наукових гуртків сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.
- 4) Ініціювати сумісне засідання проблемних груп, наукових гуртків всіх структурних підрозділів ННПП до дня Науки.

Голова науково-методичної комісії
Навчально-наукового інституту
педагогіки і психології

Юлія БОНДАРЕНКО

Секретар науково-методичної комісії
Навчально-наукового інституту
педагогіки і психології

Віта БУТЕНКО